

Bättre professionalism med självkännedom i bagaget

En utbildning i personlig utveckling kan öppna nya professionella förhållningssätt i yrket. Det visar en studie vid Göteborgs universitet som undersöker vad självmedvetenhet och självkännedom tillför professionella inom olika yrkesfält.

I yrkesutbildningar har intresset för vetenskapligt grundad ämneskunskap och metoder dominerat starkt under senare år. Standardiserade mätbara metoder och kunskaper premieras medan det erfarenhetsbaserat lärandet, omdömet samt den tysta kunskapen har hamnat i bakgrunden.

I sin studie undersöker Ulla Andrén betydelsen av självmedvetenhet och självkännedom i yrket. Dessutom undersöker hon om personliga egenskaper - som att kunna skapa goda sociala relationer, att ha ett professionellt omdöme eller att utveckla trovärdighet i yrket - är egenskaper som kan utvecklas eller läras i en utbildning. Studiens djupintervjuade deltagare representerar olika relationsbaserade yrken som lärare, rektor, folkhögskolelärare, handledare inom rehabilitering samt chefer inom industri och socialförvaltning. Studien redogör för vilka situationer i yrket deltagarna hanterar annorlunda efter den genomgångna kursen.

-Tankar om personlig utveckling i relation till yrkesutbildning var tydliga under 70-talet men har sedan ersatts av andra trender. De som djupintervjuats i min studie har på egen hand genomgått utbildning i personlig utveckling. De berättar om förändringar i sitt sätt att därefter förhålla sig till arbetet, som en ökad trovärdighet i den egna yrkesutövningen vad gäller omdöme, relationer, takt och äkthet, säger Ulla Andrén.

Deltagarna har i sina respektive jobb som exempel blivit bättre på konfliktlösning, på att hantera etiskt känsliga samtal och på att sätta gränser. De har lärt sig att både skapa och förstå stämningar på arbetsplatsen.

Men att uppnå de förändringarna har också inneburit ett omfattande personligt arbete. Studien visar även på vikten av kompetenta handledare, en trygg atmosfär och att förändring tar tid. Studien ger en djupare förståelse för vad det innebär i den praktiska vardagen att ha självmedvetenhet och självkännedom i yrket och bidrar också till utvecklingen av en begreppsapparat när det gäller generell kompetens kopplat till personliga egenskaper i yrkesutbildningar.

- I relationsbaserade yrken handlar praktiken mycket om att hantera olika typer av dilemman som handlar om hur man ska förhålla sig som professionell, säger Ulla Andrén.

- Det går att stödja utveckling av självkännedom och ge möjligheter för studenten att engagera djupare lager i personligheten under sin yrkesutbildning, säger hon.

Hon menar att detta kan läras inom ramen för yrkesutbildning även om det tar tid i anspråk; det behöver inte vara den enskildes ansvar eller något som förläggs till fortbildningskurser.

[Läs avhandlingen : https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/30157](https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/30157)

För mer information: kontakta Ulla Andrén, ulla.andren@ped.gu.se, 0704-25 84 82.

Ulla Andrén lägger fram sin avhandling *Self-awareness and self-knowledge in professions- Something we are or a skill we learn* vid institutionen för didaktik och pedagogisk profession, Göteborgs universitet.

Disputationen sker fredag 26 september, kl 13.15 i Kjell Härnqvistsalen, Pedagogens hus A, källarplan, Västra Hamngatan 25.